

**МОЖДА СТЕ СУОЧЕНИ
СА ДИСКРИМИНАЦИЈОМ
УКОЛИКО, НА ПРИМЈЕР,
ДОЂЕ ДО СЉЕДЕЋЕГ:**

*... Најквалификованији сте кандидат за
унапређење, али вас фирма у којој радите не
узима у обзир због ваших година или пола...*

*... Спријечен је ваш улазак у јавну установу
због ваше етничке припадности...*

*... Вербално вас узнемиравају на послу због
ваше вјере и пријете вам осветом уколико то
пријавите...*

*... Управа универзитета одбија вашу молбу
за смјештај у студентском дому због
ваше стварне или претпостављене полне
оријентације...*

*... Као слијепо лице са посебним потребама,
за које власти не омогућавају адекватно
прилагођавање, снесите додатне трошкове
за свједоке приликом овјеравања докумената
код нотара...*

... Изгубили сте посао због трудноће...

КОНТАКТИ ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУСДМАНА И ДРУГИХ СУБЈЕКТА КОЈИ МОГУ ДА ВАМ ДАЈУ САВЈЕТ ИЛИ ПРУЖЕ ПРАВНУ ПОМОЋ

Институција омбудсмана за људска права БиХ

Главни уред Бања Лука: Равногорска 18, тел. 051/ 303 992
Подручни уред Сарајево: Грбавичка 4, тел. 033/ 666 006
Подручни уред Мостар: Краља Звонимира 6, тел. 036/ 334 248
Подручни уред Брчко дистрикт: Трг младих 8/И, тел. 049/ 217 347
www.ombudsmen.gov.ba

Институција омбудсмана / ombudsmanska
за људска права Bosnia i Hercegovine

Институција омбудсмана / омбудсманка
за људска права Босне И Херцеговине

Центар за пружање бесплатне правне помоћи Бања Лука
Славка Родића 4, тел.: 051/233-570

Центар за пружање бесплатне правне помоћи Добој
Светог Саве 20, тел.: 053/200-210

Канцеларија за правну помоћ Дистрикта Брчко
Трг правде 10, тел.: 049/216-085

Центар за пружање бесплатне правне помоћи Источно Сарајево
Вука Караџића 28, тел.: 057/320-110

Центар за пружање бесплатне правне помоћи Требиње
Обала Луке Вукалевића 45, тел.: 059/272-550

Завод за пружање правне помоћи Тузланског кантона
Џафер Махала 51, Тузла, тел.: 035/307-866

Завод за правну помоћ Зеничко-добојског кантона
Кочевска чикма 1, Зеница, тел.: 032/407-792

Завод за пружање правне помоћи Жупаније Западнохерцеговачке
Трг Гојка Шушка 3д, Широки Бријег, тел.: 039/704-804

Центар за правну помоћ женама Зеница
Мејданџик 9, тел.: 032/402-049
Канцеларије у Какњу, Високом и Жепчу

Хелсиншки комитет за људска права БиХ
Анте Фијаменга 146, Сарајево, тел.: 033/660-811

Иницијатива за развој и сарадњу у БиХ
Бања Лука: Доситеја Обрадовића 6, тел. 051/ 224 244
Мостар: Улица Алексе Шантића 22, тел. 036/ 556 411
Сарајево: Кошево 28, тел. 033/ 225 538
Требиње: Улица Милоша Обилића 66, тел. 059/ 224 413

Удружене жене
Калемегданска 18, Бања Лука, тел.: 051/463-143

Ваша права
Сарајево, Лукавичка цеста, тел.: 033/789-105
Бања Лука, Меше Селимовића 17, тел.: 051/232-929
Горажде, Сеада Софовића Софе 10, тел.: 038/220-544
Мостар, Х. Захировића Лаце б.б., тел.: 036/558-580
Б. Петровац, Босанска 110, тел.: 037/881-248
Сребреница, Титова б.б., тел.: 056/440-998
Требиње, Царине 3, тел.: 056/24-680

OSCE

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Bosnia and Herzegovina

О ЗАКОНУ О ЗАБРАНИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ У БИХ

Службени гласник БиХ, бр. 59/09

**Овај закон штити ваше право на једнакост и
спријечавача дискриминацију у свим областима
живота, обухватајући:**

*запошљавање, социјалну и здравствену
заштиту, правосуђе и управу, становање, јавно
информисање, образовање, спорт, културу, науку,
привреду...*

О Закону о забрани дискриминације

Да ли сте знали да је у августу 2009. године ступио на снагу Закон о забрани дискриминације на територији Босне и Херцеговине?

Шта је дискриминација?

Дискриминација је неправичан третман који непосредно или посредно ограничава признавање или уживање права и слобода на основама које обухватају:

расу, боју коже, језик, религију, етничку припадност, национално или социјално поријекло, везу са националном мањином, политичким или било којим другим увјерењем, имовину, чланство у синдикату или неком другом удружењу, образовање, социјални статус, пол, полно изражавање или оријентацију и било које друге основе.

Непосредна дискриминација се јавља уколико се са вама поступало на начин који је неоправдано другачији у поређењу са поступањем према другим лицима у сличним околностима, на основу једне од основа наведених горе.

Посредна дискриминација је често мање очигледна. До ње долази када се закон, политика рада или праксе у раду наизглед примијењују једнако на све људе, али у стварности имају неправичан учинак на вас (или на групу којој припадате) због личних карактеристика на основу горе наведених забрањених основа дискриминације.

Узнемиравање, сексуално узнемиравање, мобинг, сегрегација или подстицање на дискриминацију, према овом закону, сматрају се облицима дискриминације.

Које области живота су обухваћене Законом?

Закон вас штити од дискриминације у свим областима живота, обухватајући:

запошљавање, социјалну и здравствену заштиту, правосудје и управу, становање, јавно информисање, образовање, спорт, културу, науку и привреду.

Закон се примјењује на све јавне институције, укључујући оне на државном и ентитетском нивоу, нивоу Дистрикта Брчко, кантоналном и општинском нивоу. Такође се примјењује на сва правна лица, као што су: привредна друштва, организације, синдикати, појединци, укључујући оне који раде за јавне институције.

Које институције вас штите од дискриминације?

Сви јавни органи и власти имају дужност да се боре против дискриминације и да се суздрже од ње, уклањајући препреке које могу непосредно или посредно да резултирају дискриминацијом. Ове институције такође имају дужност да активно креирају и створе услове за једнак третман. Оне то морају да раде измјенама и усвајањем закона, политика и пракси рада, у складу са Законом о забрани дискриминације.

Коме можете да се обратите ако сте увјерени да се суочавате са дискриминацијом?

Институција омбудсмана за људска права БиХ може да заприми поднеске у вези са дискриминацијом и може да вас информише о вашим правима. Омбудсмани такође могу да дају препоруке и мишљења у ваше име, предложе медијацију, започну и учествују у поступку у ваше име.

Заштиту од дискриминације можете да тражите кроз постојеће управне и судске поступке пред **управним органима и судовима**.

Путем суда можете да поднесете посебну тужбу да би се одредило да ли је било дискриминације, да се заустави дискриминаторско поступање, или да се тражи накнада материјалне или нематеријалне штете за дискриминацију. Судови имају обавезу да радње у поступку по тужбама за дискриминацију предузимају хитно.

Владине и невладине организације које пружају бесплатну правну помоћ такође вам могу дати савјет о правима и подржати вас у подношењу тужбе против учињене дискриминације.

Гдје можете поднијети тужбу против учињене дискриминације?

Уколико одлучите да тужите појединца, тужбу морате да поднесете општинском или основном суду на чијем подручју страна коју тужите има пребивалиште. Тужбе против јавних институција или правних лица морају се поднијети општинском или основном суду гдје правно лице има сједиште.

Који је рок за подношење тужбе против учињене дискриминације?

Морате поднијети тужбу у року од три мјесеца од тренутка када сте открили да сте дискриминисани, а не касније од године дана након што је дошло до дискриминације.

Ко има терет доказивања дискриминације?

Као жртва, морате да изложите разумне чињенице које упућују на то да је поступање са вама било другачије него са другима, или да вас закон, политика или пракса рада стављају у неповољнији положај. Међутим, страна коју тужите одговорна је за доказивање да поступање са вама није било дискриминаторско.

Могу ли да пријавим дискриминацију без страха од освете?

Да. Закон вас штити од освете за пријављивање дискриминације, за учешће у подношењу тужбе или представке у доброј вјери. Свако ко вам пријети, или вам се освети правно је одговоран, без обзира на исход ваше парнице.